

УДК 351

Гумен Юрій Євгенович

докторант Національної академії державного управління
при Президентові України,
доцент кафедри українознавства та філософії
Тернопільського національного технічного університету
імені Івана Пулюя (за сумісництвом),
кандидат історичних наук, доцент

ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ: ІСТОРИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Анотація. У статті обґрунтовано й досліджено місце демократичного врядування в теорії державного управління. Розглянуто теоретико-методологічні проблеми демократичного врядування, сучасний стан і потенціал дальшого розвитку принципів і підходів демократичного врядування в державному управлінні. Здійснено аналіз сучасних підходів до визначення поняття «демократичне врядування» окремими вітчизняними науковцями і запропоновано власне його трактування. Запропоновано власне бачення формування еволюції понятійного апарату в контексті історичного аналізу українського державотворення.

Ключові слова: демократичне врядування, демократичне урядування, державне управління, держава, демократія.

Гумен Ю.Е. Демократическое управление в контексте украинского государственного строительства: историко-методологический анализ

Аннотация. В статье обосновано и исследовано место демократического управления в теории государственного управления. Рассмотрены теоретико-методологические проблемы демократического управления, современное состояние и потенциал дальнейшего развития принципов и подходов демократического управления в государственном управлении. Осуществлен анализ современных подходов к определению понятия «демократическое управление» отдельными отечественными учеными и предложено его собственную трактовку. Предложено наше видение формирования эволюции понятийного аппарата в контексте исторического анализа украинского государства.

Ключевые слова: демократическое управление, демократическое правление, государственное управление, государство, демократия.

Humen Yu.Ye. Democratic governance in the context of the Ukrainian state creation: historical and methodological analysis

Annotation. The place of democratic governance in the theory of public management is grounded and investigated in the article. Theoretical and methodological problems of democratic governance, current status and potential of further development of the principles and approaches of democratic governance in the public management were considered. The analysis of modern approaches to the definition of the term "democratic governance" by some national scholars was made and own interpretation of this concept was proposed. Our vision

of formation of the evolution of the conceptual apparatus in the context of historical analysis of the Ukrainian state creation was proposed.

Keywords: *democratic governance, democratic administration, public management, state, democracy.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сьогодні поняття «демократичне врядування» викликає дискусію серед вітчизняних науковців щодо змісту його тлумачення. Для повноцінного аналізу, на нашу думку, слід розподілити це поняття на частини: «демократичне» та «врядування».

Щодо поняття «демократичне», яке є похідним від категорії «демократія», особливих дискусій не передбачається. Оскільки термін *демократія* з гр. *δημοκρατία* означає «народне управління» (утворене з гр. *δμος* «народ» і *χράτεις* «правити, володіти, бути сильним», пов'язаного з *χράτος* «сила, влада» [7, с. 31]. За словником-довідником «Державне управління», *демократія* має безліч відтінків: один з основних політичних режимів; тип політичної та соціальної організації суспільства, що розвивається в історії; форма організації держави, політичної системи і влади, коли не одна особа, а всі громадяни користуються рівними правами, беруть участь в управлінні державою тощо [4, с. 44]. Отже, «демократичне» є означенням втілення демократії в процес «врядування».

«Врядування» – поняття, яке на відміну від категорії «демократія» має менш тривалу історію застосування, оскільки було введено в наукову лексику лише в II половині 90-х років XX ст. як відбиття потреби внесення сутнісних змін у систему управління суспільним розвитком в умовах розгортання в країні демократичних перетворень [7, с. 81].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню сутності демократичного врядування в теорії державного управління останнім часом надається чимало уваги, однак на сьогодні немає єдиного підходу щодо його тлумачення та термінологічного визначення. Цій проблемі присвячено наукові розвідки провідних вітчизняних учених З. Балабаєвої,

П. Надолішнього, В. Мартиненка, А. Колодій, В. Авер'янова, В. Бакуменка, О. Олійника, які ставлять питання про адаптацію ключових понять як інструментарію сучасної науки державного управління.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.
Врядування – термін, що використовується в теорії державного управління для позначення кількох близьких за змістом, але неідентичних понять. «Врядування» тлумачиться як вироблення і реалізація публічної політики на засадах партнерської взаємодії державної влади, місцевого самоврядування (які створюють сприятливі політико-правові і фінансові передумови) із приватним сектором (який генерує робочі місця і забезпечує доходи) та громадянським суспільством (яке мобілізує внутрішні ресурси для досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку). Інше значення може розглядатися як «правління» і як «скеровування» тощо. Використовується воно й у складі поняття «електронне врядування» (Е-уряд), що означає спосіб організації публічної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі [7, с. 81].

Поряд застосовується споріднений термін – *урядування*, що створює низку незручностей у трактуванні понять «урядування» та «врядування». Причиною цього є англomовний відповідник *governance*, уведений в науковий обіг американським економістом Рональдом Коузом 1937 року, що з початку 1990-х років перекладався як «врядування» та «урядування». Якщо підходити з позицій дослівного перекладу, то *governance* (від *government* – «уряд») – це урядування. Якби не було іншого тлумачення терміна *врядування*, то у визначенні понять «врядування» та «урядування» можна було б констатувати синонімізм, що й відбувається часто у вітчизняній науковій думці. Відповідно в науці державного управління є два базових підходи до визначення змісту поняття «врядування». Перший підхід З. Балабаєвої постає як вироблення й реалізація публічної політики

на засадах партнерської взаємодії державної влади, місцевого самоврядування, приватного сектору і громадянського суспільства та є важливим кроком на шляху демократизації системи публічного управління. Другий підхід – П. Надолішнього – визначає зміст поняття врядування як самостійного вирішення (вряджання) народом, окремими його спільнотами (як територіальними, так і етнонаціональними) проблем і питань своєї ідентичності, життєдіяльності та національних традицій.

Підсумовуючи викладене, висуваємо припущення, що «демократичне врядування» не слід ототожнювати з концепцією другої половини ХХ ст. – «governance», яка в середині 90-х років стала науковою категорією державного управління, а потрібно розглядати як значно глибше суспільне явище, котре варто дослідити передусім в історичному контексті.

Формулювання цілей статті. Метою статті є окреслення теоретичних підходів для розкриття сутності поняття «демократичне врядування» та визначення його місця в теорії державного управління. Відповідно до поставленої мети визначено такі цілі: здійснити аналіз наявних поглядів вітчизняних науковців щодо тлумачення поняття «демократичне врядування»; узагальнити найпоширеніші підходи для визначення місця демократичного врядування в теорії державного управління, проілюструвати еволюцію цього поняття в контексті історичного становлення української державності.

Виклад основного матеріалу. Державне управління є видом діяльності держави, який передбачає здійснення управлінського організаційного впливу шляхом використання повноважень виконавчої влади через організацію виконання законів, здійснення управлінських функцій з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку держави, її окремих територій, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод [3, с. 52]. Державне

управління постає і багатогранним суспільним явищем, адже держава є універсальною політичною формою організації суспільства, що характеризується суверенною владою, реалізацією своїх повноважень на певній території через систему спеціально створених органів управління, за допомогою яких здійснюється політичне, економічне, ідеологічне керівництво суспільством, а також управління загальносуспільними справами [6, с. 122].

Суспільство є первинним об'єктом здійснення державного управління. На сьогодні суспільство диктує нові виклики перед державним управлінням і спрямовує його на пошук нових форм та методів взаємодії державних і суспільних інститутів. Якщо раніше держава була владним інструментом у руках окремих членів суспільства, а своєю суттю реалізовувалася в механізм суспільного примусу, то на сьогоднішньому етапі діяльність органів державної влади й управління потребує своєї реалізації як партнера суспільства. Вітчизняна наука державного управління, як і держава в цілому, перебуває в процесі свого становлення. Теорія державного управління розглядає, вивчає та аналізує власний досвід практичного державотворення а також досвід державного будівництва багатьох інших країн світу, насамперед Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки. В умовах усієї складності і масштабності проблем державного управління розвиток теорії державного управління, яка забезпечує виникнення нових і вдосконалення чинних наукових підходів до їх вирішення, набуває особливого значення.

Однією з важливих тем теорії державного управління є дослідження такого непересічного соціального та управлінського явища, як «демократичне врядування». Водночас понятійно-категоріальний апарат теорії державного управління не дає чіткого визначення терміна «демократичне врядування» [13, с. 17]. Так, у словнику-довіднику «Державне управління» цього терміна немає взагалі [5.], а восьмий том

Енциклопедії державного управління розглядає категорію «врядування» як термін для позначення кількох близьких за змістом, проте не ідентичних понять. Це поняття тлумачиться як вироблення та реалізація публічної політики на засадах партнерської взаємодії державної влади й місцевого самоврядування із суспільними інститутами, а також як самостійне вирішення (вряджання) народом та окремими спільнотами питань своєї життєдіяльності, відповідно до їх суверенної волі [14, с. 76], що може розглядатися як «правління» і як «скерування» [7, с. 81].

Власне, «врядування» походить від спільнокореневого слова *вряд*. Великий тлумачний словник сучасної української мови дає кілька визначень – *вряд* – «один біля одного; поряд; один за одним (у часі); підряд» [2, с. 207]. Також цей словник пропонує інший відповідник терміна – *уряд*. Поняття «уряд» має більш ширші варіанти тлумачення – «правління; як діяльність; дія; посада, що дає право керувати людьми; державна установа; вищий державний орган управління; орган державної влади який здійснює управління державою; місцеве правління» [2, с. 1514].

Довести на основі поданих визначень тлумачного словника принципову різницю між термінами *вряд* і *уряд* досить важко, тому що всі похідні чи однокореневі слова подаються як синоніми. Однак це лише за умови, якщо ми дотримуємося однієї з версій тлумачення, а за іншою ж – *вряд* і *уряд* – це різні за значенням терміни. *Вряд* означає рівність у відносинах, зокрема суспільних. *Уряд* – це ознака підпорядкованості, впливу органів влади та управління на суспільні процеси. Отже *врядувати*, (звідси – *рядувати*, *ряджати*, *радитися*) – це означає ухвалювати рішення разом, а *урядувати* (*уряджувати*, *урядити*) – правити, керувати, виконувати службові обов'язки. За тією ж таки версією тлумачного словника, *урядування* і *врядування* є далеко не синонімами [2, с. 1515]. Якщо порівнювати з іншими слов'янськими мовами (наприклад, з

російською та білоруською), то термін *врядування* застосовується лише в українській.

Проаналізувавши вищенаведену інформацію, ми дійшли висновку, що ці підходи для визначення змісту поняття «врядування» можна розмежувати двома термінами – *врядування* та *урядування*, де перше – це управління, друге – самостійне вирішення (скеровування). Спочатку теорія державного управління досліджувала *врядування* як відповідник англomовного поняття «*governance*», хоча в Енциклопедії державного управління зазначається, що це англomовне поняття не є ідентичним поняттю «урядування», зміст якого охоплює виконавчо-розпорядчу діяльність органів державної влади «*government*» [7, с. 82]. Проте детальний аналіз матеріалу переконує нас у протилежному: дослівний переклад *governance* дає такі україномовні відповідники: «керівництво, підпорядкованість, управління» та один із російськомовних відповідників перекладу – «влада» [17]. Реалізація ж самостійного вирішення (вряджання), скеровування, на нашу думку, більше відповідає визначенню «врядування». Зміст понять «врядування» і «урядування» є близьким, але принциповою є різниця у засобах впливу на цю дію. «Урядування» відбувається під керівництвом та координацією органів державної влади й управління, тобто згори донизу. «Врядування» ж має протилежний напрямок дії – знизу догори, де рушійною силою постає народ (громадянське суспільство, суспільні інститути).

Термін *governance* увійшов в теорію державного управління в другій половині 1990 рр. «...як: особливий новий тип управління; новий тип співпраці громадян та органів влади; нові механізми та інститути для забезпечення реагування на нестатки простих громадян; співробітництво між державним і недержавним сектором; більш широке коло інститутів і відносин, залучених у процес управління, процес, який допоможе змінити ставлення громадян до політичних лідерів та інституцій, поступово

впроваджуючи в практику управління, не відкидаючи повністю старих норм і «старих» управлінських технологій» [4, с. 37-38]. Те, що governance – у найзагальнішому розумінні є «урядуванням» і визначається як процес здійснення урядом (чи ширше – органами влади) своїх функцій для регулювання суспільних процесів та здійснення публічної влади, зазначає і відомий український дослідник А. Колодій [9, с. 8-11].

«Врядування», на відміну від «урядування», є природним процесом здійснення народовладдя, що є притаманним українській історії державотворення. Природність «врядування» полягає в безпосередній спрямованості суспільства на створення форм і засобів самоуправління, де контроль за виконання управлінських функцій здійснюється безпосередньо народом. На всіх історичних етапах (Київська Русь, Галицько-Волинське князівство, Велике князівство Литовське, Річ Посполита, козацько-гетьманські державні утворення XVII-XVIII ст., відновлення української державності в 1917-1921 рр., Карпатська Україна 1939 р.) ключовими методами державного управління постають демократичні традиції та відсутність авторитаризму. Навіть у реаліях Литовської держави та Речі Посполитої на територіях, густонаселених українцями, діяли стійкі традиції демократичного врядування. «Ми старого не рушимо і новини не вводимо», – під таким гаслом відбувалося поширення литовської влади на території сучасних українських земель з середини XIV ст. [8, с. 38].

Люблінська унія 1569 р., що стала початком Речі Посполитої, відбулася як компроміс між польською та литовсько-українською шляхтою, а тому «Пакта Конвента» 1573 р. скоригувала форму правління держави в напрямку так званої шляхетської демократії [11, с. 53].

Особливим і неординарним виявом української демократичної традиції державотворення періоду пізнього Середньовіччя є, поза сумнівом, найбільш прогресивна форма самоорганізації того часу – Запорізька Січ. Це державне утворення виникло в умовах фактичної

зовнішньої окупації українських земель і було наслідком реакції українського суспільства на тогочасні виклики зовнішніх і внутрішніх чинників. Якщо переважна частина української еліти під впливом історичних обставин була змушена поступово асимілюватися в середовищі польської та литовської правлячих верхівок, то більшість українського населення опинилася під загрозою національного економічного та релігійного поневолення. У результаті такої історичної трансформації пошук шляхів збереження національної самоідентичності зумовив, починаючи з XVст., відтік частини населення на малозаселені території центральної та південної України.

На успішно колонізованих територіях Подніпров'я, які постійно розширювалися, поступово утверджується самоврядна традиція, що базувалася на реалізації свого природного самоорганізаційного суспільного потенціалу [16, с. 70-71]. За словами І. Лисяка-Рудницького, на Запоріжжі «...вільнолюбний і по своїй суті європейський дух... не вписувався в конституційні рамки Речі Посполитої, де монополія влади належала шляхті, а селянство було цілком закріпачене, не було місця для прошарку вільних та озброєних «фермерів» [12, с. 8]. Упродовж усього періоду існування запорізької спільноти демократичне врядування як природна система державного управління сформувало підґрунтя політичного устрою та мотивувало його життєзабезпечення. Як історичний чинник, воно відіграло першочергову роль у формуванні основних інституцій козацтва як тогочасної політичної еліти [10, с. 87-88]. У результаті цього фундатор української державності періоду Нового часу гетьман Б. Хмельницький залишив традиційну назву для українсько-козацької держави – Військо Запорізьке, віддаючи данину традиціям демократичного врядування Запорізької Січі [1].

Що ж до появи в непростих історичних реаліях 1710 року безпрецедентного правового документа «Пакти і Конституції» (ширше

відомого як «Конституція Пилипа Орлика»), то це безумовно свідчило про те, що тогочасна українська еліта прагнула збудувати державу на традиційних засадах демократичного врядування. Хоча слід відзначити, що вона спромоглася на це лише за умов політичної еміграції після поразки 1709 року від російських окупантів. Уперше в тогочасній європейській практиці в цьому документі проглядалися положення про три гілки влади, які взаємно врівноважували одна одну, що і є однією з найважливіших умов становлення демократичного суспільства.

Уже в ХХ ст. демократичне врядування утверджувалося в республіканських за формою державах – Українській Народній Республіці, Західноукраїнській Народній Республіці та створеній напередодні Другої світової війни Карпатській Україні. Нетривалий період функціонування цих держав був зумовлений не стільки внутрішніми проблемами становлення, скільки наявністю стійких зовнішніх загроз.

Наявна історична документальна база українського державотворення свідчить про незворотність розбудови України як унітарної держави з багатовіковими традиціями демократичного врядування. Так, Універсали Української Центральної Ради, «Конституція Західноукраїнської Народної Республіки» та державно-правові акти Карпатської України утверджують історичний взаємозв'язок традицій демократичного врядування Київської Русі, Галицько-Волинського князівства та козацько-гетьманських держав. Навіть спроба становлення українського монархізму в квітні-листопаді 1918 р. не відступала від принципів та ідей демократизму, оскільки П. Скоропадський прагнув розбудувати державу з виборними представницькими органами врядування відповідно до усталених козацьких демократичних традицій.

Висновки з даного дослідження. Поняття «демократичне врядування» є багатогранним та наукоємним, а тому викликає багаторічну жваву наукову дискусію. На нашу думку, важливо розмежувати

англомовний відповідник із його вітчизняним аналогом. Безумовно, слід урахувати теоретико-методологічні напрацювання західних колег, але при цьому важливо ґрунтуватися виключно на національній практиці творення та застосування категоріального апарату. Саме для цього й існує національна наука, що має враховувати культурні відмінності та ментальні особливості при творенні нових концепцій та наукових напрямків. Термін *governance* збагатив вітчизняну теорію державного управління як концептуальна традиція державотворення країн Заходу та США, де досвід та особливості державотворення мають свої національні традиції.

Історичний екскурс українського державотворення був би також неповним без згадки про найдраматичніший період нашої бездержавної історії – радянський. Переривання демократичних традицій врядування внаслідок безглузлого соціально-економічного експерименту дещо відсунув Україну від еволюційних процесів демократизації державного управління, що відбувалися в інших країнах. Попри це історичний аналіз нашого державотворення має не лише збагатити науку про державне управління, але й спонукати вітчизняних дослідників до напрацювання нових теорій і підходів новітнього державного управління на основі осмислення й опрацювання власної демократичної традиції державотворення.

Здійснений аналіз зазначеного поняття на базі досліджень окремих вітчизняних науковців дозволяє нам розмежувати поняття «урядування» та «врядування», де перше – це процес вироблення та реалізації публічної політики на засадах партнерської взаємодії державної влади і місцевого самоврядування, які мають створювати сприятливі політико-правові та фінансові передумови співпраці з приватним сектором, що генерує робочі місця і забезпечує доходи, та громадянським суспільством, яке мобілізує внутрішні ресурси для досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку. «Врядування» ж – це процес самостійного вирішення народом чи

окремими його представниками питань своєї життєдіяльності відповідно до його суверенної волі. Термін *врядування* є концептуально близьким із терміном «самоврядування».

Самоврядування народу – вид соціального управління, яке ґрунтується на самоорганізації, саморегулюванні та самодіяльності учасників суспільних відносин, що починається з родово-общинних відносин. В умовах первісного роду публічна влада здійснювалася самим населенням через загальні збори членів роду. Тут поєднувалося управління й самоврядування, оскільки всі члени громади брали участь в управлінні. У державному управлінні самоврядування використовується повноцінно в понятті «місьцеве самоврядування».

Місьцеве самоврядування – це гарантоване державою право та реальна здатність самостійно або під відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах чинного законодавства; спосіб організації влади і форми організаційної діяльності громадян, що спільно проживають на певній території, для самостійного і під свою відповідальність вирішення проблем і питань місцевого значення, керуючи справами місцевого господарства згідно з правом, гарантованим державою [5, с. 123].

З вищенаведеного випливає, що «врядування» – це суспільне явище, яке є історично давнішим за поняття «держава» і, відповідно, «державне управління». Це самобутня первинна форма суспільної організації, де народ делегує повноваження своїм представникам і здійснює безпосередній контроль за здійсненням ними управлінських функцій. За своєю сутністю «врядування» – аналог реалізації публічної влади.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Майбутні дослідження понятійно-категоріального апарату державного управління за допомогою історико-методологічного аналізу дозволять якісно адаптувати і систематизувати нові поняття в теорію державного управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Апанович О. М. Гетьмани України та кошові отамани Запорізької Січі / О. М. Апанович. – К.: Либідь, 1993. – 287 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.: іл.
3. Основи державного управління. Частина I / [Висоцький О. Ю., Висоцька О. Є., Шаров Ю. П.]. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008.
4. Грицяк Н. В. Демократичне врядування: політико-правові засади / Н. В. Грицяк // Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матер. наук.-практ. конф.; Дніпропетровськ 15-16 травня 2009 р. за заг. ред. С. М. Серьогіна – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2009. – С. 37-38.
5. Державне управління: Словн. – довід. / [В. Д. Бакуменко (кер. творчого кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар, В. М., Князев, С. О. Кравченко, Л. Г. Штика]; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
6. Енциклопедія державного управління. Т. 2: Методологія державного управління / наук. ред. кол.: Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) [та ін.], 2011. – 692 с.
7. Енциклопедія державного управління. Т. 8: Публічне врядування / наук. ред. кол.: В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президенті України. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 630 с.
8. Етимологічний словник української мови : [в. 7 т.]. Том другий (Д-Копці) / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; редкол. О.С. Мельничук (головний ред.), В. Т. Коломієць, О. Б. Ткаченко та ін. – К.: Наук. думка, 1985.
9. Колодій А. Ф. Демократичність та ефективність публічного врядування в Україні: критерії оцінювання / [А. Ф. Колодій, М. З. Бунік, П. І. Шевчук та ін.]. – К.: НАДУ, 2013.- 64 с.
10. Леп'явко С. А. Великі кордони українців / С. А. Леп'явко // Гілея: науковий вісник. – 2011. Вип. 52.
11. Ливанцев К. Сословно-представительная монархия в Польше / Ливанцев К. – Л., 1968. – С 53.
12. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе.: [в 2-х т.]. Т. 1 / Лисяк-Рудницький І. – К.: Основи 1994. – 554 с.
13. Мартиненко В. М. Демократичне врядування: проблеми теорії і практики / В. М. Мартиненко // Публічне управління: Теорія та практика: зб. наук. пр. Асоціації докторів наук з державного управління. – Х.: ДокНаукДержУпр, 2010. – №1. – С. 17-22.
14. Надолішній, Петро. Вітчизняна традиція демократичного врядування: до 360-ї річниці конституції Пилипа Орлика / Петро Надолішній // Вісник державної служби. – 2009. – №4. – С. 69-78.
15. Нариси історії державної служби в Україні / [О. Г. Аркуша, Є. І. Бородін, С. В. Віднянський та інші]; ред.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.; голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 536 с.
16. Олійник О. Л. Врядування в Україні княжої та козацької доби / Олійник О. Л. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2012. – 320 с.
17. Електронний ресурс режим доступу: translate.google.com.ua

Statement of the problem. At present the concept of "democratic governance" causes debates of national scientists concerning the content of its interpretation. In our opinion, it is necessary to divide this concept into parts: "democratic" and "governance" in order to make full analysis.

Urgency. As for the concept "democratic", which is derived from the category of "democracy", special discussions are not expected here. Since the term "democracy" from Greek *δημοκρατία* - etymologically "public administration" is a complex word, was formed from the root of the noun Greek *δῆμος* "people" and *χράτew* "rule," "possess," "be strong", connected with *χράτος* "force", "power". "Democracy" has many shades in the dictionary-reference book "Public administration", namely: one of the main political regimes; type of political and social organization of the society, developing in history; the form of state organization, political system and power, when not only one person, but all citizens enjoy equal rights, participate in state management, etc. Thus, "democratic" – is a definition of democracy implementation in the process of "governance."

The purpose of the article. Definition of theoretical approaches for disclosure of the concept of "democratic governance" and determination of its place in the theory of state governance.

Our task was to study. The following tasks were defined according to the set goal: to analyze the available views of national scientists concerning the interpretation of the concept of "democratic governance"; summarize the most popular approaches to determine the democratic governance place the theory of public administration, to illustrate the evolution of this concept in the context of the historical development of the Ukrainian statehood.

Summary. The term "governance" entered the theory of public administration in the second half of 1990-s "... as a special new type of governance; a new type of cooperation between citizens and authorities; new mechanisms and institutions for reaction to the hardships of ordinary citizens;

cooperation between the public and private sector; wider range of institutions and relationships involved in the management process, the process, which will help to change the attitude of the citizens to the political leaders and institutions, gradually introducing management practice, not completely rejecting the old rules and "old" management technologies". The fact that "governance" – is a "governance" in the most general sense and is determined as the process of functions implementation by the government (or wider – by the authorities) in order to regulate the social processes and to exercise of public power, mentions the famous Ukrainian researcher A. Kolodiy.

"Management", as opposed to "governance", is a natural process of democracy implementation, which is inherent for the Ukrainian history of state creation. The naturalness of "management" is in direct orientation of the society to create forms and means of self-government, where monitoring of management functions performance is conducted directly by the people. Key methods of public administration are democratic traditions and absence of authoritarianism on all historical stages (Kievan Rus, Galicia-Volyn Principality, Grand Duchy of Lithuania, Rzeczpospolita, Cossack Hetman states of the XVII – XVIII centuries, restoration of the Ukrainian statehood in the years 1917-1921, and Carpathian Ukraine in the year 1939),

Conclusions and outcomes. In our opinion, it is important to separate the English equivalent from its national analogue. Of course, it is necessary to consider theoretical and methodological works of western colleagues, but at the same time it is important to base exclusively on the national practice of creation and use of categorical apparatus. This is for the national science, which should take into account cultural differences and mental features in the creation of new concepts and scientific fields, exists. The term "governance" enriched the national theory of public administration as a conceptual tradition of state creation of the Western countries and the USA, where the experience and the features of state creation have their national traditions.